

בְּהוּא זְמַנָּא וַיִּפֹּל יְיָ אֱלֹהִים תְּרַדְמָה עַל הָאָדָם. יְיָ אֱלֹהִים אָבָא וְאִמָּא. תְּרַדְמָה דָּא גְלוּתָא דְאַתְמָר בִּיהַ (בראשית טו) וַתְּרַדְמָה נִפְלָה עַל אַבְרָם. הַפִּילוּ עַל מֹשֶׁה וַיִּישָׁן. אֵין שְׁנָה אֶלָּא גְלוּת. וַיִּקַּח אַחַת מִצְלָעוֹתָיו - מִצְלָעוֹתָיו שֶׁל מִי? אֶלָּא מֵאוֹתָם עֲלָמוֹת שֶׁל הַגְּבִירָה נָטְלוּ אָבָא וְאִמָּא אֶחָד מֵהֶם, וְהוּא צַד לְכֹן, יָפָה כְּלָבְנָה. וַיִּסְגֹּר בֶּשֶׁר תַּחְתָּנָה - זֶה בֶּשֶׁר שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שם) בְּשֶׁגֶם הוּא בֶּשֶׁר. בֶּשֶׁר שֶׁל מֹשֶׁה אָדָם, וְעַלְיוּ נֶאֱמַר פְּנֵי מֹשֶׁה כַּפְּנֵי חֲמָה, וְלָכֵן (שיר ו) יָפָה כְּלָבְנָה בְּרָה כַּחֲמָה.

דְּבַר אַחַר וַיִּסְגֹּר בֶּשֶׁר - רְצוּ לְהַגֵּן עַלְיוּ בְּהַ. זְהוּ שְׁכָתוּב וַיִּסְגֹּר ה' בְּעַדוֹ. דְּבַר אַחַר וַיִּסְגֹּר - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כה) לְעִמַּת הַמִּסְגֶּרֶת, מִסְגֶּרֶת מִתְקִימַת, שְׁבִיהַ הַגְּבִירָה (יחזקאל מו) יְהִיָּה סָגוּר שְׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה.

וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֶּלַע. כַּאֲן נִרְמָז סוּד הַיְבוּס, שְׁאֲמְרוּ בּוֹ, כִּיִּין שְׁלֹא בְּנָה, שׁוּב לֹא יִבְנֶה. זְהוּ שְׁכָתוּב (דברים כה) אֲשֶׁר לֹא יִבְנֶה אֶת בֵּית אַחִיו. אָבָל לְגַבֵּי הַקְּדוּשׁ כְּרוּף הוּא נֶאֱמַר בּוֹ וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים. אָבָא וְאִמָּא בּוֹנִים אוֹתָהּ אֵלָיו. זְהוּ שְׁכָתוּב בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם ה'. ו' שְׁהוּא כֵּן י"ה, אָבָא וְאִמָּא, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֶּלַע. אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם - זֶה הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי. וַיְבַאֵה אֶל הָאָדָם - הִבִּיא אוֹתוֹ אֶל הַצֶּלַע שֶׁלָּקַח מֵה', הַעֲלָמָה שְׁלָה.

וְעַלֶּיהָ נֶאֱמַר (זכריה ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב. וְלָכֵן בְּהַר זֶה יִבְנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ עַל יְדֵי הַקְּדוּשׁ כְּרוּף הוּא, יְהִיָּה קַיָּם לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, וְעַלְיוּ נֶאֱמַר (חגי ב) גְּדוֹל יְהִיָּה כְּבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה

בְּהוּא זְמַנָּא וַיִּפֹּל יְיָ אֱלֹהִים תְּרַדְמָה עַל הָאָדָם. יְיָ אֱלֹהִים אָבָא וְאִמָּא.

תְּרַדְמָה דָּא גְלוּתָא דְאַתְמָר בִּיהַ (בראשית טו) וַתְּרַדְמָה נִפְלָה עַל אַבְרָם. אַרְמִי לִיהַ עַל מֹשֶׁה וַיִּישָׁן. לִית שְׁנָה אֶלָּא גְלוּתָא. וַיִּקַּח אַחַת מִצְלָעוֹתָיו. מִצְלָעוֹתָיו דְמָאֵן. אֶלָּא מֵאֵלִין עוֹלָמִין דְמִטְרוֹנִיתָא נָטְלוּ אָבָא וְאִמָּא חַד מִנֵּיהוּ וְאִיהוּ סְטָרָא חוּרָא. יָפָה כְּלָבְנָה. וַיִּסְגֹּר בֶּשֶׁר תַּחְתָּנָה, דָּא בֶּשֶׁר דְאַתְמָר בִּיהַ בְּשֶׁגֶם הוּא בֶּשֶׁר בֶּשֶׁר דְמֹשֶׁה סוּמְקָ. וְעַלֶּיהָ אַתְמָר פְּנֵי מֹשֶׁה כַּפְּנֵי חֲמָה. וּבְגִין דָּא (שיר השרים ו) יָפָה כְּלָבְנָה בְּרָה כַּחֲמָה.

דְּבַר אַחַר וַיִּסְגֹּר בֶּשֶׁר בְּעָאֵן לְאַגְנָא בְּהַ עֲלֵיהַ הָדָא הוּא דְכָתִיב וַיִּסְגֹּר ה' בְּעַדוֹ. דְּבַר אַחַר וַיִּסְגֹּר כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (שמות כה) לְעוֹמַת הַמִּסְגֶּרֶת, מִסְגֶּרֶת מִתְקִימַת, דְּבָהּ מִטְרוֹנִיתָא (יחזקאל מו) יְהִיָּה סָגוּר שְׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה:

וַיִּבֶן יְיָ אֱלֹהִים אֶת הַצֶּלַע, הֵכָא אַתְרַמִּיז רְזָא דִיבוּס דְאֲמְרוּ בִיהַ כִּיִּין שְׁלֹא בְּנָה שׁוּב לֹא יִבְנֶה, הָדָא הוּא דְכָתִיב, (דברים כה) אֲשֶׁר לֹא יִבְנֶה אֶת בֵּית אַחִיו. אָבָל לְגַבֵּי קַדְשָׁא כְּרוּף הוּא, אַתְמָר בִּיהַ וַיִּבֶן יְיָ אֱלֹהִים אָבָא וְאִמָּא בְּנֵי לָהּ לְגַבֵּיהַ הָדָא הוּא דְכָתִיב בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם יְיָ. ו' דְאִיהוּ כֵּן י"ה אָבָא וְאִמָּא. עֲלֵיהוּ אַתְמָר וַיִּבֶן יְיָ אֱלֹהִים אֶת הַצֶּלַע. אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם דָּא עֲמוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא. וַיְבַאֵה אֶל הָאָדָם אִיִּיתִי לִיהַ לְגַבֵּי צֶלַע דְנָטִיל מִן ה' עוֹלָיְמָא דִילָהּ.

וְעַלֶּיהָ אַתְמָר (זכריה ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב. וּבְגִין דָּא בְּטוֹרָא דָּא אַתְבְּנֵי בֵי מִקְדָּשָׁא. עַל יְדָא דְקַדְשָׁא כְּרוּף הוּא יְהִיָּה קַיָּיְמָא (מ"ד דף ק"ט) לְדַרְי דְרִין. וְעַלֶּיהַ

אַתְמָר (חגי ב) גְּדוֹל יְהִיָּה כְּבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה